

แบบบันทึกองค์ความรู้รายบุคคล(KM)

๑. ชื่อองค์ความรู้ สัมมาชีพชุมชน : สร้างเศรษฐกิจฐานรากมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

๒. ชื่อเจ้าของความรู้ นางสาวอัญชลี เฉลยรัตน์

๓. หมวดองค์ความรู้ที่บ่งชี้ เทคนิคการพัฒนาอาชีพในชุมชน สร้างเศรษฐกิจฐานรากมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

๔. ที่มาและเป้าหมายของการจัดการความรู้

การส่งเสริมการขับเคลื่อนการสร้างสัมมาชีพชุมชน โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็งของรัฐบาล ซึ่งตอบสนองนโยบายรัฐบาล เรื่อง การสร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการของรัฐ โดยมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยซึ่งมีกรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานหลัก บูรณาการไปสู่การปฏิบัติ ส่งเสริมอาชีพในชุมชน จึงเป็นที่มาของ “สัมมาชีพชุมชน” ดำเนินการในพื้นที่เป้าหมายตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ การส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและชนบท โดยใช้ กระบวนการส่งเสริมการสร้างวิทยากรชาวบ้าน นั่นคือ “ปราชญ์ชาวบ้าน” โดยให้ชาวบ้านสอนชาวบ้าน ในสิ่งที่อยากทำ และฝึกปฏิบัติจริงให้สามารถนำไปเป็นอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สร้าง รายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว และสามารถ ต่อยอดอาชีพสู่การรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นกลุ่มอาชีพที่มีความ เข้มแข็ง สร้างผลิตภัณฑ์เข้าสู่ระบบ OTOP สร้างรายได้แก่ครัวเรือน สู่เศรษฐกิจฐานรากที่เข้มแข็ง มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

บ้านคลอง ๒๖ หมู่ที่ ๒ ตำบลวังจุก อำเภอดงหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นหมู่บ้านเป้าหมาย ๑ ใน ๑๓ หมู่บ้านที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอดงหลวง คัดเลือกเป็นหมู่บ้านสัมมาชีพชุมชน โดยให้ชุมชน เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ โดยระเบิดจากภายใน “ชาวบ้านสอนชาวบ้าน” บ้านคลอง ๒๖ เป็นหมู่บ้านเล็กๆ ที่ผู้นำ มีความเข้มแข็ง ประชาชนให้ความร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมวางแผน โดยเริ่มจากแนวคิดการทำเหรียญโปรยทาน พัฒนามาเป็นการปลูกต้นดาวเรือง การเพาะเห็ดนางฟ้าภูฐาน สร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับ ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนเป็นอย่างมาก ล่าสุดได้พัฒนาผลิตภัณฑ์จากยางรถยนต์ เป็นการนำยางรถยนต์ ที่ไม่ได้ ใช้มาประดิษฐ์เป็นกระถางปลูกต้นไม้ แก้อี้อุปกรณ์ตกแต่งบ้าน คินกำไรให้กับชุมชนในโอกาสต่างๆ เช่นงาน ประเพณี ประจำปี จะนำอาหารแปรรูปเห็ด เห็ดทอด เห็ดสมุนไพร ไปเลี้ยงประชาชนที่มาร่วมงาน นอกจากนี้ เป็นการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ ในชุมชนแล้ว ยังเป็นการแบ่งปัน เอื้ออาทร คนภายในชุมชน ตามแนวทาง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กิน แจก แลก ขาย

เพราะฉะนั้นการจะดำเนินงานตามโครงการฯ จะให้ประสบความสำเร็จ จึงต้องใช้เวลาและการทำความเข้าใจกับบุคคลแกนนำ ดังคำกล่าวที่ว่า “จะพัฒนางาน ต้องพัฒนาคน จะพัฒนาคน ต้องพัฒนาที่จิตใจ ก่อน”

๕. วิธีการ/ขั้นตอนการจัดการความรู้

๑) เลือกปราชญ์ชาวบ้านหรือผู้ประสบความสำเร็จหรือเชี่ยวชาญในอาชีพ ที่พร้อมเข้ารับการอบรม เป็นวิทยากร จำนวน ๑ คน จากเวทีประชาคมหมู่บ้านเข้าอบรมการพัฒนาทักษะการถ่ายทอดองค์ความรู้ ให้กับวิทยากรสัมมาชีพชุมชน ณ ศูนย์ศึกษาพัฒนาชุมชน

๒) วิทยากรสัมมาชีพชุมชนนำความรู้ที่ได้รับ มาสร้างทีมวิทยากรสัมมาชีพในหมู่บ้าน โดยการคัดเลือกปราชญ์ชุมชน หมู่บ้านละ ๔ คน รวม ๕ คน เพื่อสร้างทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนของหมู่บ้าน

๓) จัดประชุมเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน ของหมู่บ้าน โดยปราชญ์ที่ผ่านการฝึกอบรมเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ ถ่ายทอดเทคนิคการเป็นวิทยากรสัมมาชีพชุมชน

๔) ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการอาชีพ โดยจัดกลุ่ม ความต้องการอาชีพ พิจารณาศักยภาพของชุมชน ว่าเป็นอาชีพที่จะสำเร็จได้ สามารถสร้างรายได้จริง ซึ่งต้อง เชื่อมโยงกับการตลาด สอดคล้องกับความรู้ที่ปราชญ์ชุมชนในหมู่บ้านจะถ่ายทอด จัดเตรียมพื้นที่ฝึกอบรม ศึกษาดูงาน และวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอาชีพของครัวเรือน

๕) ดำเนินโครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน ส่งเสริมและสนับสนุนการ จัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครัวเรือนสัมมาชีพ ที่ผ่าน การพัฒนาสามารถรวมกลุ่มจัดตั้งและพัฒนาเป็นกลุ่มอาชีพเพื่อสร้างรายได้แก่ตนเอง

๖) ส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มอาชีพที่จัดตั้งเข้าสู่การขึ้นทะเบียน OTOP เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ เพิ่มช่องทางการจำหน่าย และเพิ่มรายได้แก่ครัวเรือน

๖. ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดการความรู้

๖.๑ เทคนิคและแนวทางในการทำงาน

๑) ศึกษาข้อมูลการดำเนินงานแนวทางสัมมาชีพชุมชนให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน เพื่อจะได้นำไป ดำเนินการในระดับพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล รวมทั้งกำหนดแผนการดำเนินกิจกรรม/ โครงการให้ชัดเจน

๒) การคัดเลือกปราชญ์ชุมชน จะต้องเป็นปราชญ์ที่มีองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน และคนในชุมชนสนใจ สามารถต่อยอดให้เกิดพัฒนาเป็นอาชีพได้

๓) ครัวเรือนเป้าหมาย ต้องสมัครใจและตั้งใจฝึกอาชีพ เพื่อก่อให้เกิดการสร้างกลุ่มอาชีพและรายได้ อย่างแท้จริง

๔) ต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ของพัฒนากร ในการสนับสนุน ส่งเสริมและเอื้อให้เกิดกระบวนการ การขับเคลื่อนกิจกรรมตามแนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน

๕) ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้สามารถมีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัวได้

๖) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การมีส่วนร่วม การบริหารจัดการในรูปแบบกลุ่ม

๖.๒ ข้อพึงระวัง

การพัฒนาอาชีพครัวเรือน ควรเลือกอาชีพที่เป็นความต้องการของชาวบ้านโดยแท้จริง มีความถนัด มีความรู้ ประสบการณ์ มีวัตถุดิบในพื้นที่ สินค้าตรงตามความต้องการของตลาด

๖.๓ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ครัวเรือนเป้าหมาย ต้องสมัครใจและตั้งใจฝึกอาชีพ เพื่อก่อให้เกิดการสร้างกลุ่มอาชีพและรายได้อย่างแท้จริง ต้องมีการส่งเสริมสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

๖.๔ ปัญหาและวิธีการแก้ไข

ปัญหาการมีส่วนร่วมในการรวมกลุ่มอาชีพ ต้องมีการจัดทำแผนการตลาดกำหนดผลตอบแทนของสมาชิกให้ชัดเจน

๖.๕ ผลลัพธ์จากการแก้ปัญหาและการพัฒนาเรื่องนี้

การสร้างสัมมาชีพชุมชนบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีเป้าหมาย คือ ประชาชนได้รับการพัฒนาอาชีพ และมีรายได้เพิ่ม